
Håpet som brast

AKTUELT I FORENINGEN

ANDREAS HASLEGAARD

andreas.haslegaard@legeforeningen.no

Samfunnspolitisk avdeling

Nina Wiggen elsker fastlegeordningen. Derfor må hun også ta farvel med den.

SLUTTER: – Jeg elsker jobben min på Gransdalen legesenter, men jeg innså at det kom med en for stor personlig kostnad å stå i den jobben fremover, sier allmennlege Nina Wiggen. Foto: Privat.

– Jeg er legen som har gått foran med flagget og kjempet for å redde fastlegeordningen. Da er det sårt og vanskelig å ta ned flagget og forlate den. Jeg som har fremsnakket jobben som allmennlege i alle sammenhenger og oppfordret folk til å bli fastleger.

Nina Wiggen er den type lege som absolutt ikke må forlate fastlegeordningen. Superkompetent, engasjert og ung. God på kommunikasjon og pasientkontakt. Hun ble fastlege nærmest ved en tilfeldighet, men skjønte raskt at dette var verdens beste jobb.

Å være tett på pasientene, følge dem over tid. Pasientlisten har vokst fra null til 1000 på årene hun har praktisert. Hun kunne vært noens fastlege livet ut. Fulgt hele familier gjennom opp- og nedturer, i rørende mange år ennå. Men slik skulle det altså ikke bli.

Snikende paradigmeskifte

31. august låste hun seg ut av fastlegekontoret sitt i Oslo, uten til hensikt å vende tilbake. Fastlegen Nina Wiggen er historie, nye oppgaver innen medisinen venter. Det er naturlig å stille spørsmålet «Hvorfor?».

– Det skjedde et skifte i jobben som fastlege for tre-fire år siden. Fra å føle meg som en lege som drev med pasientbehandling, til å bli mer som en saksbehandler. Du som fastlege forventes nå å håndtere absolutt alt, forklarer Wiggen.

– Jeg har jobbet i en bydel i Oslo der pasientene er veldig takknemlige for den hjelpen de får, og de krever ikke så mye av deg. Så det er ikke pasientene jeg skylder på, for å si det sånn. De savner jeg!

Kjente på avmakt

Å ha tid, energi og overskudd til å møte pasientene sine. Å være til stede for dem. Dette var det som fikk Wiggen til å trives i fastlegerollen. De senere årene har mer og mer av arbeidsdagen gått til oppgaver som ikke handler om pasienten. Det var dette, akselerert av en utmattende pandemi, som til slutt fikk begeret til å renne over.

– Etter hvert kjente jeg på en avmakt. «Men jeg er jo bare ett menneske? Hvor mye skal dette ene mennesket klare å ta unna? Jeg har ansvaret for tusen pasienter!»

– Tusen liv jeg blir stilt personlig ansvarlig for, enten det er for å få koronavaksiner, gyldig fravær på videregående skole eller attester for å få førerkort. Ansvaret ble for tungt for meg alene.

Brutal arbeidsbelastning

Den enorme arbeidsmengden og stadig nye oppgaver gjør at fastleger over hele landet sliter med å finne en fornuftig balanse mellom jobb og fritid. Wiggens avskjedshilsen har også et mollstemt avsnitt om dette.

– Som fastlege sitter du hele dagen og tar inn historier om alle lidelsene til pasientene dine, men så har du ikke tid til å ivareta deg selv. Når vi går hjem fra jobb, har vi så mye liggende i innboksen vår at vi ikke klarer å slappe av da heller. Tar du ferie en uke, så vet du at det straffer seg. Det er ingen som gjør jobben din mens du ikke er der.

Slik fastlegeordningen er i dag, passer den ikke med arbeidsmengden og den økonomiske kompensasjonen, mener Wiggen. Denne innsikten fikk henne til å miste håpet om at ordningen kan fikses slik den er i dag.

– Jeg elsker jobben min på Gransdalen legesenter, men jeg innså at det kom med en for stor personlig kostnad å stå i den jobben fremover.

– La meg være fastlege

Wiggen forteller at det å drive et legesenter i dag er preget av en masse arbeidsoppgaver som går utenpå det rent medisinske.

– I dagens modell blir drift av legesentrene gjort på dugnad. Du, som lege, må bekymre deg for at legesenteret blir driftet profesjonelt innenfor lover og regler. Med personalansvar, dataansvar, åpningstider, renhold også videre. I tillegg til å være ansvarlig for 1000 pasienter! Det synes jeg vi leger skal få slippe, sier Wiggen som likevel ikke lukker døren helt for et comeback.

Men for at det skal bli aktuelt må neste versjon av fastlegeordningen rigges rundt legen og det legen er god på.

– For at jeg skal kunne komme tilbake til fastlegeordningen, må jeg få være lege og jobbe med pasientkontakt, og ikke være administrator. Det må bli mer tid til pasienter, mindre saksbehandling og økonomisk usikkerhet.

– Fastlegeordningen må på detox og komme tilbake i en ny og forbedret utgave. Det kommer til å koste mye penger, sier Wiggen.

Melding til fremtiden

Det er helt tydelig at det er tungt og vemodig for henne å kaste inn håndkleet i fastlegeringen nå. Hun skulle gjerne fortsatt, og har derfor følgende melding til unge leger som vurderer å gå inn i fastlegeordningen:

– Heia deg! Gjør det! Flytt inn på et legesenter med gode kollegaer, ikke ta på deg for mange pasienter og pass på fritiden din.

– *Hvis vi allerede nå banker inn et rendezvous med fastlegeordningen om fire år. Hva håper du er status da?*

– Jeg håper fastlegeordningen fortsatt er her om fire år. Men jeg håper det er større fleksibilitet om legene kan være ansatte eller næringsdrivende, og at nyutdannede leger kan velge å være ansatt og få trygge, gode ALIS-forløp, avslutter hun.

Etter at Teams-møtet med Wiggen er over og båndopptakeren er skrudd av, siger alvoret i fastlegesituasjonen virkelig inn for denne skribenten. Når sentrale patrioter og pådrivere som Nina Wiggen ikke lenger orker å stå i jobben, er fastlegekrisen virkelig over i en ny og dramatisk fase. Hvor skal dette ende?

For Nils Kristian Klev, leder i Allmennlegeforeningen, er historier som Wiggens hverdagskost.

– Det er trist at du som næringsdrivende fastlege må jobbe så mye for å få det til å gå rundt, at du kommer til et punkt der du ikke orker mer, sier han.

Haster med tiltak

Klev peker på den nye regjeringen og innsatsen som må til for å stoppe frafallet av fastleger.

– Det haster med å få på plass tiltak som får flere leger inn i ordningen. Antall pasienter på listene må kunne reduseres uten tap av inntekt, slik at belastningen på den enkelte lege blir håndterbar. I dag er det ikke samsvar mellom finansiering og de oppgavene fastlegene er tilført.

– *Hva tror du skal til for at de unge legene kan lokkes tilbake til fastlegeordningen?*

– Rammebetingelsene må være på plass slik at du har tid til å gjøre en faglig god jobb for pasientene dine, og at jobben kan gjøres innenfor en mer normalisert arbeidstid, konkluderer Klev.

Publisert: 22. november 2021. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.21.17.12

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 14. juli 2026.